

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden liikenteenalan lakien muuttamisesta

HE 263/2022 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta 15.11.2022

Erityisasiantuntija Katja Peltola
Liikenneneuvos Veli-Matti Syrjänen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tieliikennettä koskevat ehdotukset 1/2

- *Henkilö- ja tavaraliikenneluvan haltija määritellään jatkossa riskiyritykseksi* komission asetuksen (EU) 2016/403 sekä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/695 riskiluokituskaavan perusteella.
  - Yhteinen laskentakaava koko EU-alueella.
  - Mahdollistaa riskiperusteisempaa valvontaa.
- *Kuljettajatodistuksen* hankkimisen, luovuttamisen sekä ajoneuvossa mukana pitämisen laiminlyönnistä seuraamuksia liikenteenharjoittajalle tai kuljettajalle.
  - EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen mukaisesti liikenteenharjoittajalla on kuljettajatodistus, jos kuljettaja on kolmannen maan kansalainen.
  - Kuljettajatodistuksen avulla voidaan valvoa, ovatko kolmansien maiden kuljettajat laillisessa työsuhteessa ja liikenteenharjoittajan käytettävissä.

Tieliikennettä koskevat ehdotukset 2/2

- Luvanvaraisessa tavaraliikenteessä voitaisiin jatkossa käyttää *toisesta EU:n jäsenvaltiosta vuokrattua moottorikäyttöistä ajoneuvoa* enintään kaksi perättäistä kuukautta kalenterivuodessa.
- Tällaisten vuokrattujen ajoneuvojen lukumäärä voisi kerrallaan olla enintään 25 prosenttia luvanvaraiseen tavaraliikenteeseen rekisteröidystä moottorikäyttöisestä ajoneuvokannasta.
  - Liikenteenharjoittajan tulee ilmoittaa tällaisen vuokratun ajoneuvon rekisteritunnus ja vuokrasopimuksen kesto Liikenne- ja viestintävirastolle.
  - Tällaisen ajoneuvon rekisteröintiä ja vuokrausehtoja koskevat asiakirjat tulee pitää mukana ajoneuvossa.

Merenkulkua koskevat ehdotukset 1/2

- Teknisiä muutoksia useisiin lakeihin, mm. viittaukset vähimmäiskoulutusdirektiiviin ehdotetaan päivitettäväksi vastaamaan uutta direktiiviä
- *Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä:*
  - *Maantiehen kuulumattomat lossit* eivät enää kuuluisi lain soveltamisalaan, jolloin lainsäädäntö vastaisi paremmin vallitsevaa käytäntöä.
  - Muutoksilla helpotettaisiin suomalaisten alusten *aluksenmittausta* sekä turvattaisiin vaativien aluksenmittausten saatavuus tulevaisuudessa.

Merenkulkua koskevat ehdotukset 2/2

- *Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista:* EU-sääntely on antanut jäsenvaltioille mahdollisuuden ottaa käyttöön kuuden vuoden siirtymäajan, jonka aikana voidaan sallia henkilöluettelotietojen toimittaminen nykyisin käytössä oleviin järjestelmiin. Henkilöluetteloita koskevat säännökset kumottaisiin siirtymäajan jälkeen.
- *Merenkulun ympäristönsuojelulaki*: Muutoksella säädettäisiin sataman henkilöstön koulutuksesta. Koulutusvelvoite asetettaisiin sataman pitäjälle, jonka olisi järjestettävä sataman henkilöstölle tarvittava koulutus näiden tehtävien kannalta olennaisten ja ajantasaisten tietojen saamiseksi ja ylläpitämiseksi.

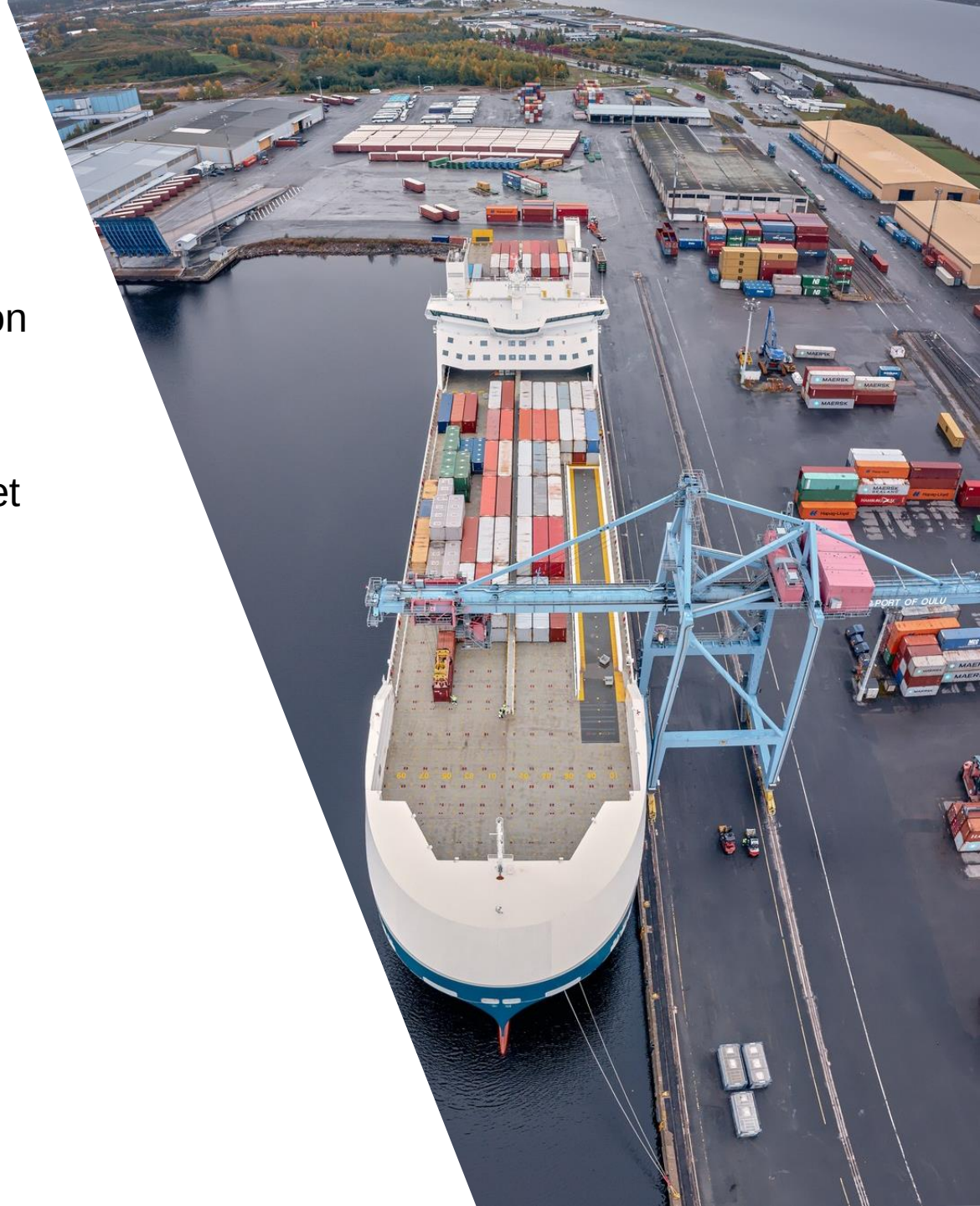

Arvioidut vaikutukset – tieliikenne 1/2

- *Riskiluokitustiedon* keräämisestä, tiedon jalostamisesta ja sen toimittamisesta muille toimivaltaisille viranomaisille aiheutuu hallinnollista työtä ja tietojärjestelmäkustannuksia etenkin Liikenne- ja viestintävirastolle.
  - Riskiluokitustiedon arvioidaan parantavan valvonnan kohdistumista korkean riskiluokan yrityksiin, mikä parantaa yleistä liikenneturvallisuutta ja vähentäisi harmaata taloutta.
- *Kuljettajatodistuksen* puuttumisesta määrättävillä seuraamuksilla arvioidaan olevan negatiivisia taloudellisia vaikutuksia niihin yrityksiin, jotka eivät ole hankkineet kolmansien maiden kuljettajilleen EU:n tavaraliikenne-lupa-asetuksen 5 artiklassa tarkoitettua kuljettajatodistusta.
  - Kuljettajatodistuksen laiminlyönnin rangaistavuuden arvioidaan vähentävän epätervettä kilpailua ja ulkomaalaisten kuljettajien työehtojen polkemista, millä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia niin markkinoihin kuin työntekijöiden oikeuksiin.

Arvioidut vaikutukset – tieliikenne 2/2

- Toisesta EU:n jäsenvaltiosta *vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen* joustavammalla käytöllä arvioidaan olevan positiivisia taloudellisia vaikutuksia erityisesti yrityksiin, jotka tulevat käyttämään säännöllisesti tällaisia ajoneuvoja.
  - Myös tilapäiseen tarpeeseen voidaan jatkossa vuokrata ajoneuvo ulkomailta nykyistä joustavammin.
  - Negatiivisia vaikutuksia arvioidaan kohdistuvan kotimaiseen vuokraustoimialaan, vaikka sallituksi vuokrausajaksi ehdotetaankin ainoastaan kahta perättäistä kuukautta.
- Valtiontaloudelliset vaikutukset syntyvät valtion ajoneuvoverotulojen muutoksina, rekisteriviranomaisen kustannusten muutoksina ja valvontakustannusten muutoksina.
- Lisännee lievästi uudempien, ympäristöystävällisempien ja turvallisempien ajoneuvojen käyttöä tavaraliikenteessä.

Arvioidut vaikutukset - merenkulku 1/2

- Muutokset pitkälti teknisiä; keskeisimmät vaikutukset lainsäädännön selkeyttämisessä ja ajantasaistamisessa sekä viranomaistoiminnan selkeyttämisessä.
- *Alusturvallisuuslaki: M*uutos mahdollistaisi sen, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi asettaa yksityistielosseille niiden toiminnan luonteen ja liikennöinnin kannalta tarkoituksenmukaisia vesiliikennelakia täydentäviä teknisiä vaatimuksia sekä turvallisuusvaatimuksia yksityisteiden valtionavustusten hakijoille laadituissa ohjeissa (TRAFICOM/136002/03.04.03.06/2020).

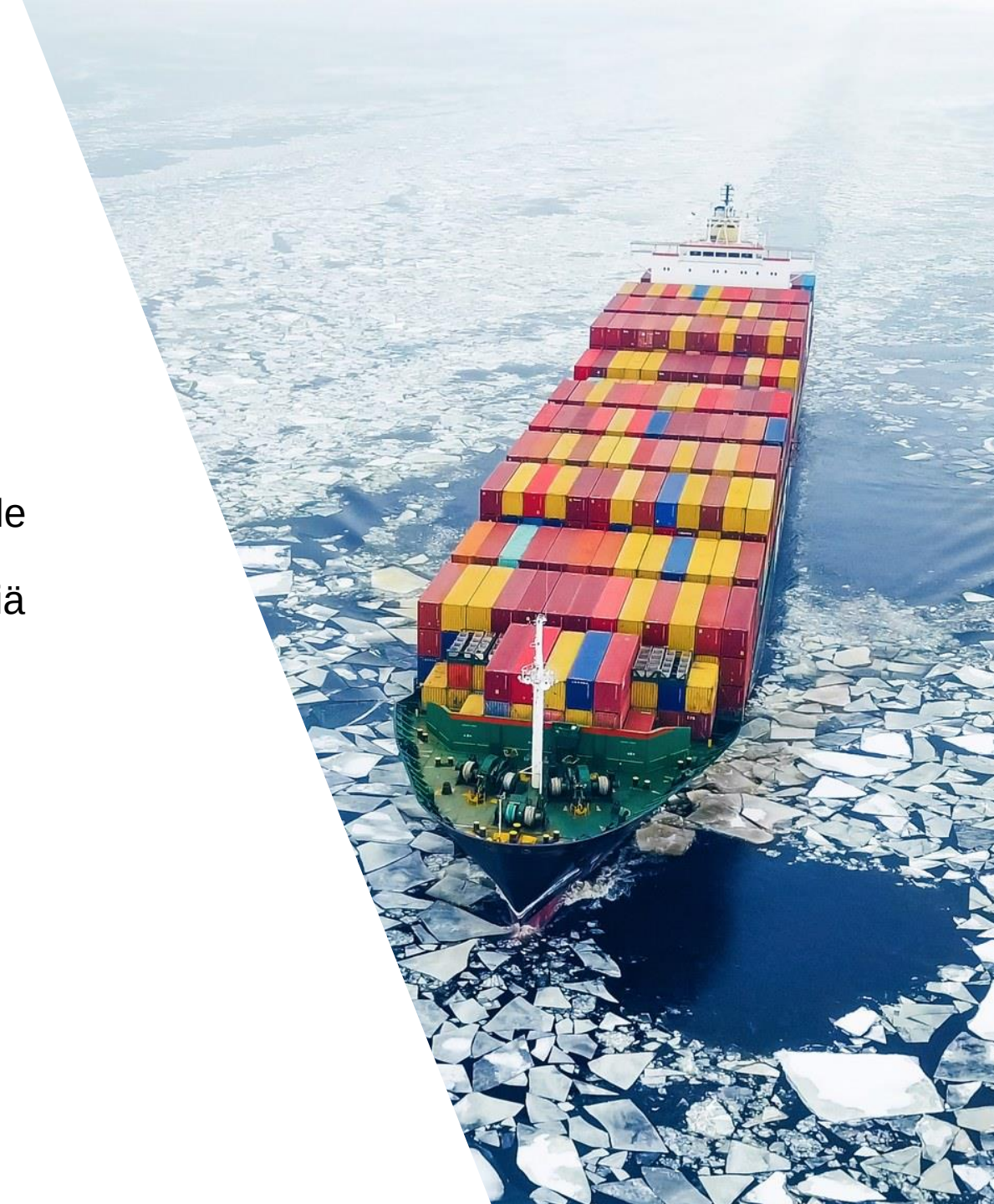

Arvioidut vaikutukset - merenkulku 2/2

- *Merenkulun ympäristönsuojelulaki:* koulutusvelvoitteella olisi vähäisiä vaikutuksia satamanpitäjille. Oletettavaa on, että valtaosa satamanpitäjistä kouluttaa ja perehdyttää jo nyt ilman tätä nimenomaista laissa säädettyä velvoitetta henkilöstönsä jätehuoltojärjestelyihin ja -laitteisiin liittyvissä asioissa sekä ylläpitää heidän osaamistaan. Ehdotuksella ei olisi vaikutusta toimijoiden hallinnolliseen taakkaan.
- *Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä*: Hyväksytyt luokituslaitokset voisivat suorittaa suomalaisten alusten aluksenmittauksia Liikenne- ja viestintäviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston nimeämien aluksenmittaajien lisäksi, jolloin aluksenmittauksia olisi nykyistä jonkin verran paremmin saatavilla.

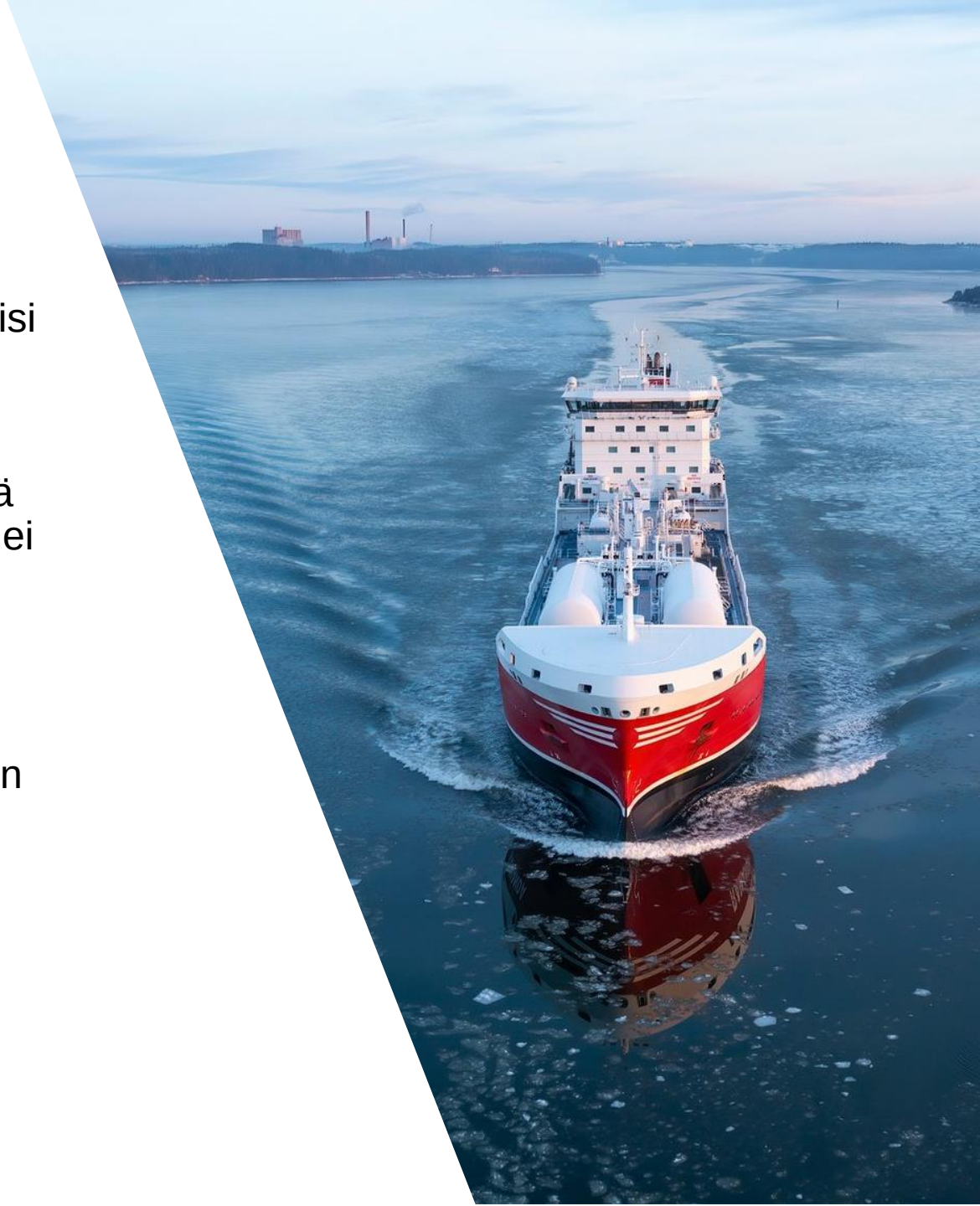

Lausuntopalaute

- Lausuntoja saatiin 16 kappaletta
- Tieliikenne:
  - Esitykseen otettiin mukaan Poliisihallituksen lausunnossaan ehdottamat kuljettajatodistuksen laiminlyöntiä koskevat seuraamussäännökset.
  - Osa lausujista edellytti lisärajoituksia toisesta EU:n jäsenvaltiosta vuokratun tavaraliikenteen ajoneuvon käyttöön.
- Merenkulkua koskevia ehdotuksia yleisesti kannatettiin.
  - Esitykseen tehty perustelutäydennyksiä OM:n lausunnon seurauksena.
  - Liikenteen palveluista annetun lain 102 §:ää koskeva ehdotus on päädytty siirtämään jatkovalmisteluun tulevien esitysten yhteyteen.

- Lakien ehdotetaan tulevan pääosin voimaan 1.1.2023.
- Liikenteen palveluista annetun lain 17 §:n 3 momentti, 262 a §:n 2 momentti sekä 268 §:n 1 momentti tulisivat kuitenkin voimaan vasta 6.8.2023.
- Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta tulisi voimaan vasta 21.12.2023.

- Hankeikkunalinkit:
  - https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM026:00/2022
  - https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2021

Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ